

NEDERLANDSCHE

STAATS-COURANT.

De prijs der Courant met het Bijblad is f 30 in het jaar; die van de Courant alleen f 20 en die van het Bijblad alleen f 15.

De prijs der advertentien is 25 cents voor den regel bij iedere plaatsing, buiten de zegelgelden en briefposten.

DINGSdag 25 SEPTEMBER.

NEDERLANDEN.

Bij Zijner Majesteits besluit van den 15den dezer, n°. 30, is aan jhr. Mr. M. Hellewier, laatstelijk zaakgelastigde bij het hof van Portugal, vergunning verleend tot het aannemen en dragen der onderscheidsteekenen van kommandeur der orde van den Tooren en het Zwaard hem door Z. M. den Koning van Portugal geschonken.

MINISTERIE VAN BINNENLANDSCHE ZAKEN.

Bij beschikking van 22 September 1860 is aan den heer J. Dakker O. Z. te Wormerveer tot wederopzegging, vergunning verleend voor een stoombootdienst tot vervoer van reizigers en goederen tusschen Wormerveer en Rotterdam.

RIJKSCOMMISSIE VOOR STATISTIEK.

(Zitting van 18 September 1860.)

Tegenwoordig de heeren van Baumhauer, Wittevaal, van Cappelle, Zeeman, Obreen, Smitsaart, Vissering, Alstorpius Grevclink, van Voorthuysen, Buys, Stavonisse de Brauw en Willems.

Bij afwezigheid van den voorzitter, die zich buiten 's lands bevindt en daardoor niet in zijne voorzitting had kunnen voorzien, heeft de heer Vissering zich, op uitnodiging der vergadering, met de leiding van hare werkzaamheden belast.

De heeren de Bruyn, Kopp, van Dijk en Nedermeyer van Rosenthal hadden berigt, dat zij de zitting niet konden bijwonen.

Met groot goedvoren is kennis genomen van den schrijven van den heer L. A. J. W. Sloot, waarbij deze mededeelt, dat het gewigt en de omvang der nieuwe betrekkingen, waarin hij zich door 's Konings vertrouwen geroepen ziet, onverdeeld zijnen tijd vorderen en hem mitsdien verplicht hebben, ontslag te verzoeken als lid der Rijksc commissie. De vergadering, dit besluit eerbiedigende, zal den heer Sloot doen blijken, hoe zeer zij het betreurt, van zijne hooggewaardeerde voorlichting en medewerking verstoken te worden. Aan den Minister van Binnenlandse Zaken, van wien het verzoek van den heer Sloot om consideratiën en advies ontvangen werd, zal worden te kennen gegeven, dat de Rijksc commissie haars ondanks moet voorstellen, het gevraagde ontslag te verleenen.

De lijst der ingekomen stukken, welke daarop is medegedeeld, droeg de blijken, dat de boekwijze op nieuw met onderscheidende belangrijke geschenken is verrijkt. Nevens vele bescheiden uit den vreemde en de werken van sommige instellingen hier te lande, mogt men zich onder anderen ook verheugen in de ontvanging van schier alle verslagen van den toestand der provincien over 1859 en zoo ook van de meeste gedrukte gemeenteverlagen over dat jaar. Aan de verplichtende belangstelling van 's Konings Commissarissen in Noordbrabant en Groningen was men de ontvanging van kaarten dier gewesten verschuldigd.

De Minister van Binnenlandse Zaken heeft medegedeeld, dat de Nederlandsche Maatschappij ter bevordering van Nijverheid heeft besloten, de uitgaaf van de jaarlijks door haar bezorgde verslagen van den landbouw, die vroeger dan de officiële verslagen het licht zagen, voortaan achterwege te laten. Zijne Excellentie verlangt, dat de Rijksc commissie, bij het doorzenden van de verslagen, advies omtrent de zamenstelling der statistiek van den landbouw, ook met name bedacht zij op mildelen, om alle punten in zo vroeg mogelijk het licht te doen zien. De sub commissie voor dit onderwerp, aan welke 's Ministers schrijven verzonden is, heeft verklaard, dat zij zich veld eerlang met haar werk gereed te zijn.

Voor dienzelven Minister in een antwoord bekomen op de vroeger ingediende voorstellen betrekkelijk een mede eenvormige uitgaaf der statistieke stukken, welke door de verschillende departementen van algemeen bestuur worden bewerkt. Omtrent dit antwoord, hetwelk de Rijksc commissie bekend maakt met de beschouwingen, waartoe de hoofden der departementen door hare denkbeelden zijn geleid, is aan hetzelve een beslissing genomen, hetwelk in handen gesteld van de leden, welke zich tot dusver met deze zaak meer bijzonder hebben bezig gehouden.

De Minister van Financien heeft de vergadering onderrigt, dat de verzameling van staten betrekkelijk de opbrengst van 's Rijks geldmiddelen in de laatste jaren, waaromtrent zij onlangs advies gaf, alsnu spoedig zullen worden gedrukt, en dat daarbij hare wanken, zooveel mogelijk zullen worden gevolgd.

Aan de orde was het rapport der sub commissie, belast met een onderzoek der overzichten van den handel en de scheepvaart in de Oost-Indische bezittingen buiten Java en Madura. Die overzichten, hoewel misschien doelmatig ingerigt voor de administratie, voldoen, naar het oordeel der sub commissie, niet zoo zeer aan de eischen van een handelsstatistiek, maar kunnen ligt aanleiding geven, dat de handelaar zich uit de algemeene cijfers daarvan een verkeerde voorstelling maakt van den omvang van handel en nijverheid en bij gevolg ook van het verbruiks-

vermogen in de bedoelde bezittingen. Hoewel inziende, dat voor een statistiek der handelsbewegingen in zoo verwijderde streken niet kan worden verlangd wat voor elke andere kan gevorderd worden, meende zij dat aan de overzichten zonder groote moeite meer bruikbaarheid voor den handel te geven ware. Reeds veel zou daartoe bijdragen de eenvoudige splitsing der totaal-cijfers, en wel op zoodanige wijs, dat de werkelijke in- en uitvoer van en naar vreemde plaatsen eenzijdig, en van den anderen kant de afvoer van binnenlandsche producten naar de hoofdplaatsen en de verzending van handelswaren van die hoofdplaatsen naar de kleinere bijhavens, behoorlijk van elkander worden onderscheiden. Door zulk een inrigting der overzichten loch zou de lezer een juistere voorstelling erlangen van de werkelijke gesteldheid des handels. Met het voorstel der sub commissie om den Minister van Kolonien beleefdelijk te verzoeken, de invoering dezer verbetering wel te willen bevorderen, heeft de vergadering zich vereenigd.

Hierop werd behandeld het rapport der sub commissie voor de statistiek van het regts- en gevangeniswezen. In dit stuk wordt aangemerkt, dat de groote vorderingen, welke de geregte statistiek in de laatste jaren gemaakt heeft, en de bijzondere zorg door vele regeringen er aan besteed, welligt zouden kunnen leiden tot de voordragt van een veel gewijzigd stelsel. De sub commissie had evenwel geene vrijheid gevonden een zoo veel omvattend voorstel aan te raden. Niet alleen zijn er vele punten waaromtrent nog onzekerheid bestaat en die derhalve niet geen vol vertrouwen kunnen worden aanbevolen; maar bovendien schijnt een omwerking der geregte statistiek, zoo als zij thans hier te lande gegeven wordt, onijdig, terwijl ons straffegt zoowel als de regterlijke inrigting wijziging te gemoet gaat. De sub commissie was alzoo van oordeel, dat voorloopig slechts de aandacht zou zijn te vestigen op enkele veranderingen der bestaande statistiek, die, zonder in hare inrigting in te grijpen, met eenig voordeel konden worden ingevoerd. Hierdoor geloid, had zij een schrijven aan den Minister van Justitie ontworpen, dat na beraadslaging werd vastgesteld.

De sub commissie voor de statistiek van handel en scheepvaart was gereed met haar rapport betrekkelijk een vroeger vermeld schrijven der kamer van koophandel en fabrieken te Amsterdam, waarin gehandeld werd over de maandelijksche overzichten van den in-, uit- en doorvoer der voornaamste handelsartikelen, gelijk die in de Staats-courant worden aangevoerd. De kamer zoude wenschen, dat de overzichten spoediger het licht zagen; dat daaraan meer volledigheid wierd gegeven en dat zij voortaan ook de havens mogten vermelden, waar de goederen ten in- en uitvoer werden aangegeven. Hoewel zich in strekking met dit verlangen vereenigende, verklaarde de sub commissie de ondersteuning daarvan niet geheel op zich te mogen nemen. Afzonderlijke vermelding van den handel in eenige bepaalde havens des Rijks zou, naar haar inzicht, tot te groote uitvoerigheid brengen en misschien onnoodig zijn, wanneer, gelijk men zich mag voorstellen, de administratie er geene bedenking tegen heeft, de belanghebbenden daaromtrent op hunne aanvraag in te lichten. Daarentegen beschouwde zij het noodzakelijk voor het nut der handelsstatistiek, dat zij zooveel mogelijk gemaakt worde tot een handleiding ter beoordeeling van den jongsten toestand der artikelen, wat aanvoer, afvoer, entrepôt-voorraden en verbruik betreft. Zij achtte het daarom wenschelijk, dat maandelijks een overzicht kon worden gegeven van al de belangrijke artikelen van het tarief; dat de onderdeelen der artikelen daarbij afzonderlijk behandeld en dat de landen van herkomst en bestemming der goederen daarin mogten worden aangeduid. Hierdoor zoude, naar de overtuiging der sub commissie, een gewigtige dienst worden bewezen aan den handelsstand. De vergadering heeft besloten, deze beschouwingen aan de welwillende aandacht van den Minister van Financien te onderwerpen.

Nadat de heer van Baumhauer, daartoe uitgenoodigd door den tijdelijken voorzitter, eenige mededeelingen had gedaan betrekkelijk het te Londen gehouden internationaal congres voor de statistiek, is deze zitting gesloten.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

De Constitutionnel, een onderhandsch orgaan van het Fransche gouvernement, zegt in zijn nummer van gisteren: » De heer Nigra, Sardinië's gezant in Frankrijk, verlaat Parijs; de eerste secretaris van het Sardinië'sche gezantschap blijft hier om de werkzaamheden waar te nemen. Zoo wordt de houding van Sardinië en Frankrijk jegens elkander, ten aanzien van het diplomatieke verkeer, geheel gelijk.

» Het berigt van eenige Fransche en buitenlandse dagbladen, volgens hetwelk Oostenrijk tegen de laatste in Italië voorgevallen gebeurtenissen formeel zou hebben geprotesteerd, is onjuist. Wat er in de daad is geschied bepaalt zich tot het volgende: De heer von Rechberg heeft, naar ons verzekerd wordt, aan al de vertegenwoordigers van zijn gouvernement bij de buitenlandse hoven een aanschrijving gerigt, waarin hij zijn

oordeel over de onderscheiden vraagstukken, welke Sardinië's inval in den Kerkelijken Staat doet oprijzen, te kennen geeft en niet ontveinst hoe deze nieuwe wending der Italiaansche aangelegenheden door Oostenrijk beschouwd wordt. Dit staatsstuk zal waarschijnlijk aan de onderscheiden kabinetten, waarbij Oostenrijk vertegenwoordigers heeft, worden medegedeeld; doch tot nog toe is het hun niet voorgelezen; en het is voorbarig aan hetzelfde het karakter van een formeel protest toe te schrijven.

» De pauselijke nuntius te Weenen, monsignor Nardi, heeft aldaar een geschrift opgesteld en in druk uitgegeven, waarin hij beweert, dat er weder, gelijk hij zich uitdrukt, een koop tusschen Frankrijk en Sardinië is gesloten, en dat het eiland Sardinië de prijs is waarvoor Frankrijks toestemming tot de aanhechting van Sicilië en Napels gekocht zal worden.

» Dat is eene ongerijmdheid, welke wij even zeer als vroegere verzin-sels van dien aard moeten lozenstraffen, hoe vervelend zulks ook is. Doch het is bedroevend, dat juist een lid van het pauselijke gouvernement, hetwelk door Frankrijk wordt beschermd en verdedigd, de man is, die omtrent Frankrijks voornemens en deszelfs vermeende eerzucht zoo ongegronde en zoo valschaardige geruchten verspreidt.

De ministeriele *Patrie* widerspreekt het gerucht, dat Keizer Napoleon den wensch zou hebben te kennen gegeven om te worden uitgenoodigd tot deelneming aan de feesten, welke, bij de aanstaande komst van Keizer Alexander te Warschau, aldaar zullen plaats hebben.

Dit gerucht wordt ook door een ander ministerieel dagblad van Parijs, *le Pays*, tegengesproken; het voegt daarbij, dat de bijeenkomst van vorsten te Warschau den 8ten October aanstaande zal plaats hebben, en dat de Keizer van Rusland, die van Oostenrijk, de Prins-Regent van Pruissen, de Koningen van Beijeren, Saksen en Wurtemberg, de Groothertog van Saksen-Weimar en de Hertog Ernst van Saksen-Coburg-Gotha elkander aldaar ontmoeten zullen.

ITALIË.

Den 20sten dezer is te Turyn, nadat de citadel 101 vreugdeschoten had gelost, een officieel legerberigt uit Jesi van den 19den September openbaar gemaakt, hetwelk het volgende inhoudt.

» Ten gevolge van den veldslag van Castelfidardo, welke den 18den door den luitenant-generaal Cialdini is gewonnen, en van de door hem in den volgenden nacht genomen maatregelen, is een corps van ruim 4000 man, meestal buitenlanders, met ruim 50 officieren, benevens de guides van den generaal de Lamoricière, 6 kanonnen, ammunitiewagens en bagage, in de noodzakelijkheid gebragt om den 19den te capituleren; deze troepen zijn van Loreto te Recanati de wapenen komen nederleggen.

» Naar 's Konings edelmoedige bedoelingen handelende, heeft de generaal Cialdini aan dat corps het behoud der militaire eer toegestaan, en allen, soldaten en officieren, zullen ieder naar zijn land worden teruggezonden.

» De generaal de Lamoricière is den 18den, gevolgd door eenige wenige ruiters, van het slagveld gevlugt en langs den zeekant door de bergpassen van Conero in Ancona gekomen. Al de gevangenen en de troepen, welke gecapituleerd hebben, zijn over zijn gedrag verontwaardigd. Van de Lamoricière's leger is bijna niets meer aanwezig, dan het binnen Ancona ingesloten corps; al het overige is in de magt van 's Konings troepen, behalve 2000 man, welke verstrooid het gebergte afloopen.

In strijd met het slot van dit officieel berigt zegt een bij de *Indépendance Belge* ontvangen schrijven uit Londen, dat de generaal de Lamoricière zich voor Ancona even dapper heeft gedragen als ooit; en het Parijsche *Journal des Débats* zegt: » Het slot van het legerberigt is niet zeer edelmoedig. Degene, welke schreef dat de Lamoricière gevlugt was, had behooren te denken aan de aanmerkingen, welke men overal in Europa zou maken als men zulks las aangaande eenen veldheer van zoo zeer beproefde dapperheid.

De generaal Cialdini heeft bij eene dépêche van den 18den, gedagteekend te Osino, het volgende omtrent het gevecht bij Castelfidardo medegedeeld:

» De generaal de Lamoricière heeft heden morgen ten tien ure eenen aanval gedaan op mijne uiterste positien, op de verschaanste linie welke, van Castelfidardo uitgaande en over Crocetta loopende, nabij de zee-kust allengs ophoudt. Al de gevangenen verzekeren, dat hij er 11,000 man troepen en 14 stukken geschut had, daar hij al de te Terni, Osci en elders aanwezige troepen met die van Foligno had vereenigd. Hij heeft eene kolonne van 4000 man, welke uit Ancona was gekomen, tot den aanval doen medewerken.

» Deze troepen vielen met ware woede aan; het was een kort, maar hevig en bloedig gevecht. Men moest de landhuizen een voor een stormender hand innemen; en na zich in schijn te hebben overgegeven, vermoordden de verdedigers onze soldaten met dolken; verscheiden gewonden hebben dolksteken toegebragt aan die van de onzen, welke hun bijstand bragten.

» De uitkomsten van het gevecht zijn de volgende: de vereeniging der troepen van de Lamoricière met de vesting Ancona is belet; er zijn 600 militairen krijgsgevangen gemaakt, waaronder ruim 30 officieren, eenige van hooger rang; verder zijn 6 stukken geschut, waaronder de in 1848 door Koning Karel Albert aan Pius IX geschonken kanonnen, in de magt der onzen geraakt, benevens vele kruid- en bagagewagens, een vaandel en eene ontelbare hoeveelheid wapenen en ransels van de vlugtelingen. Al de gekwetsten van het vijandelijke leger, waaronder de generaal Pimodan, welke aan het hoofd der aanvallende kolonne stond, zijn in mijne magt, alsmede een aanmerkelijk aantal gesneuvelden. De uit Ancona gekomen kolonne heeft kunnen terugtrekken; maar ik hoop daarvan heden nacht een goed deel te zullen gevangen nemen. Er komen ieder oogenblik vele gevangenen en deserteurs aan. De vloot is aangekomen; zij heeft het vuur tegen de vesting Ancona geopend.

— Het officieel dagblad van het Sardinische gouvernement behelst in zijn nummer van den 20sten dezer de volgende mededeeling: » Eenige binnen- en buitenlandsche dagbladen spreken sedert eenige dagen van brieven, welke onze Koning zou geschreven of ontvangen hebben, alzoo misbruik makende van zijnen doorluchtigen naam en dien in de woelingen der partijen trachtende te mengen. Die valsche berigten en die oneerlijke kunstgrepen kwetsen het constitutionele staatsregt en de onschendbare majesteit der kroon.

Dit artikel ziet blijkbaar ook op de briefwisseling tusschen Garibaldi en Koning Victor Emanuel, welke in de particuliere berigten uit Turyn als eene ontwijfelbare daadzaak vermeld is, en nog steeds vermeld wordt.

— De Turynsche *Opinione*, een onderhandsch orgaan van den heer Cavour, betoogt in haar nummer van den 20sten, dat Italië thans al zijne

finantieele en militaire krachten behoort te vereenigen en zich toe te rusten om Venetië te bevrijden, en dat de bereiking van dit doel door onverwijld aanhechting van Napels en Sicilië aan Sardinië niet vertraagd, maar in tegendeel bespoedigd zou worden.

De *Opinione* zegt dat met Venetië's bevrijding Italië's wedergeboorte haar beslag zal bekomen hebben, dewijl de tegenwoordigheid der Fransche troepen te Rome enkel een godsdienstig doel heeft en alzoo met Italië's onafhankelijkheid niet onbestaanbaar is. Het blad erkent dat Venetië's vrijmaking zware offers van Italië zou vorderen, maar meent dat het eene taak is, welke de krachten van het vereenigde Italië niet te boven gaat.

— Garibaldi heeft, volgens de jongste berigten, niet den heer Saffi; den gewezen medestander van Mazzini, tot predictator van Sicilië benoemd, maar den heer Mordini, eenen man die vroeger, in Toscana minister zijnde, den naam van bekwaamheid en geestkracht heeft verworven en die niet van ingenomenheid met de republikeinsche beginselen en met Mazzini's begrippen verdacht is.

Garibaldi zelf is den 17den onverwacht te Palermo aangekomen om er den nieuwen predictator alsmede een nieuw ministerie, hetwelk hij benoemd had, te installeren. De dictator heeft toen eene toespraak aan de bevolking van Palermo gehouden, en haar gezegd dat het volk meer oordeel had dan zijne bestuurders, dat de aanhechting gewis zou plaats hebben, maar dan eerst wanneer de geschikte tijd daarvoor zou gekomen zijn, en dat hij bereidvaardig was om in zekere omstandigheden den bevelhebbersstaf neder te leggen. Denzelfden dag is Garibaldi naar Napels teruggekeerd.

Den 15den is in het officieel dagblad van het Napelsche gouvernement een brief openbaar gemaakt, welke dien dag door Garibaldi aan eenen vriend, den advocaat Brusco te Turyn, geschreven was. Dit schrijven luidt aldus:

» Gij verzekert mij, dat Cavour te verstaan geeft, dat ik het met hem eens ben en dat wij vrienden zijn.

» Ik kan u verzekeren, dat ik, ofschoon bereid zijnde om elke persoonlijke vete op het altaar des vaderlands ten offer te brengen, mij nooit zal verzoenen met de mannen, welke de nationale eer geschonden en een Italiaansch gewest verkocht hebben.

— De berigten uit Turyn van den 21sten dezer melden, dat den vorigen dag eene afdeeling van het Sardinische leger, de koninklijke brigade, van Genua naar Napels vertrokken was, om de forten van die hoofdstad te bezetten. Zij stond onder het bevel van den generaal Pernot, die het bevel over al de Sardinische troepen in Napels zou op zich nemen en alleen van den Sardinischen gezant aldaar orders zou hebben te ontvangen.

— Het Parijsche blad *le Pays* zegt dat Koning Victor Emanuel te Napels verwacht wordt en zich waarschijnlijk zeer spoedig derwaarts zal begeven.

Hetzelfde blad zegt dat, naar de jongste berigten, de garnizoenen van Capua en Gaëta van de basis hunner operatiën afgesneden waren, en dat Garibaldi aanstalten maakte om die vestingen in te sluiten.

— Een schrijven uit Napels van den 16den, afkomstig van eenen liberaal gezinden maar onpartijdigen berigtgever, zegt: » Ik kom zoo even van Capua en Gaëta terug. Bij mijn vertrek vond ik den weg bedekt met soldaten en matrozen, welke zich bij het koninklijke leger gingen voegen. Dat leger is reeds weder op regelmatigen voet gebragt en vrij wat talrijker, dan men welligt zou denken. Te Capua, te Gaëta, tusschen deze twee steden, te Sessa en in de dorpen van het gebergte staan nagenoeg 60,000 man. Eerst gisteren zijn Capua en Gaëta wezenlijk in staat van verwerping gesteld. De maarschalk Salzano voert het bevel te Capua. Er zijn weinig generaals bij de koninklijke troepen, en dat is misschien niet kwaad. De geest der soldaten is geenszins zoo slecht als ik verwacht had; zij zouden bereid zijn om weder aanvallend te werk te gaan; en hiertoe schijnt de Koning te hebben besloten.

» Garibaldi is gisteren morgen van hier met eenen spoortrein naar den kant van Capua vertrokken.

» In een vrij groot aantal plaatsen hebben bewegingen onder den kreet: leve Koning Frans! plaats. De geheele provincie Avellino is in oproer; Garibaldi heeft 3000 man troepen derwaarts gezonden. In de Abruzzen daarentegen heeft de stad Teramo, nabij de grenzen van den Kerkelijken Staat, zich voor Garibaldi verklaard en een voorloopig bewind ingesteld.

— Volgens de berigten uit Napels van den 18den was aldaar sprake van eenen wapenstilstand, welke te Capua voor vijf dagen zou gesloten zijn, en wel in de daad ten einde den Koning gelegenheid te geven om het land te verlaten. Ook werd stellig verzekerd dat de citadel van Messina in de laatste dagen op het punt was geweest om zich over te geven, maar dat zij door eenen gelastigde des Konings, welke op een Pruisisch oorlogsschip uit Gaëta was gekomen, daarvan weêrhouden was.

Dezelfde berigten melden dat Garibaldi te Napels de Sardinische constitutie als 's lands grondwet had doen afkondigen, zich voorbehoudende het tijdstip der invoering nader te bepalen, en dat Mazzini zich sedert den 17den te Napels bevond. Ook was een adjudant van Koning Victor Emanuel, de heer Vimercati, uit Genua te Napels aangekomen.

RUSLAND.

De *Frankfurter Postzeitung* behelst het volgende: » Uit eene bron, die wij voor wel onderrigt mogen houden, ontvangen wij de mededeeling dat de Keizer der Franschen de Russische regering heeft laten polsen, hoe de afzending van een vertrouwd persoon van zijnen kant naar Warschau — als hoedanig de Prins Napoleon niet onduidelijk werd aangewezen — aldaar zou worden opgenomen. De daartoe betrekkelijke mededeeling was in dier voege gesteld, dat zij niet verkeerd verstaan, maar toch ook zonder onbeleefdheid onopgemerkt gelaten kon worden. Keizer Alexander heeft het gepast geoordeeld ze niet te begrijpen, en de Prins Napoleon zal niet naar Warschau reizen.

NASCHRIFT.

WEENEN, 23 September. In de zitting van den Rijksraad van gisteren schetste de graaf Clam-Martinitz den tegenwoordigen toestand der drukpers in Oostenrijk als onhoudbaar, en stelde voor bij het rapport der commissie eene zinsnede te voegen, waarbij op verbetering in dezen werd aangedrongen. Dat voorstel werd door de meerderheid aangenomen. Daarna werd de beraadslaging geopend over de rapporten van de meerderheid en van de minderheid der commissie van 21 leden. De

graaf Szeccsen droeg het gevoelen van de meerderheid, de graaf Clam dat der minderheid voor. Eerstgenoemde betoogde dat de redenen van den min gunstigen toestand des rijks te zoeken waren in het tot nog toe door de regering gevolgde verkeerde stelsel, en dat men eindelijk regt moest doen wedervaren aan de historisch-politische individualiteit der onderscheiden gewesten. Het Hongaarsche vraagstuk kwam ten deze het eerst in aanmerking. Het was de taak van den rijksraad, eenen weg te vinden, langs welken aan den eenen kant de autonomie der verschillende landen, die het rijk uitmaken, hersteld, en aan den anderen kant die landen door eenen hechten band tot een onverbreekbaar geheel verbonden zouden worden. De uitvoering daarvan in de bijzonderheden moest aan het overleg des Keizers met de vertegenwoordigende vergaderingen der onderscheiden gewesten worden overgelaten. De heer Heyn verdedigde het votum van de minderheid, en zeide dat, wanneer de meerderheid hare denkbeelden meer bepaald ontwikkelen wilde, welligt eene overeenstemming met de minderheid zou te bereiken zijn. In allen gevalle hoopte hij dat de meerderheid zich met de slotwoorden van het votum der minderheid zou vereenigen, welke strekken om de eenheid des rijks te handhaven met behoud, zoo veel mogelijk, van de autonomie der kroonlanden.

WEENEN, 23 September. Berigten uit Servie melden dat de Vorst Milosch niet overleden is maar zich integendeel aan de beterende hand bevindt.

PARIS, 23 September. Het ter beurze verspreide gerucht, dat Oostenrijksche troepen den Mincio overgetrokken zouden zijn, wordt officieel tegengesproken.

TURYN, 23 September. De jagers van den Tiber zijn eergisteren te Viterbo binnengerukt, welks bevolking opgestaan was en de bezetting verjaagd had.

TURYN, 24 September. Het hoofdkwartier van den generaal Fanti bevindt zich te Loretto. Het belegeringspark is in onze legerplaats voor Ancona ontscheept.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

's GRAVENHAGE, den 24sten September 1860.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van heden is onder anderen ingekomen eene missive van den heer J. M. de Kempenaer, waarbij hij berigt zijn ontslag te nemen als lid der Kamer. De redenen waarop dat ontslag steunde, bestonden hoofdzakelijk daarin dat die heer voor het oogenblik door ongesteldheid verhinderd werd de vergadering bij te wonen, terwijl hij ondervond dat het hem door andere pligten gebonden moeilijk werd zoodanig ijverig deel aan de werkzaamheden te nemen als het gewigt der zaken vorderde, zijne eigene belangstelling eischte, en hij gevoelde aan het vertrouwen zijner kiezers verschuldigd te zijn, waaruit voor hem de vrees van tekortkoming aan opgenomen verplichtingen geboren was.

Van dit ontslag zal aan den Minister van Binnenlandsche Zaken kennis gegeven worden.

In deze zitting heeft de commissie tot het ontwerpen van een adres van antwoord op de troonrede haar ontwerp, gewijzigd naar de daarop in de afdeelingen gemaakte bedenkingen, ter tafel gebracht, hebbende de Kamer besloten om dat stuk op morgen in eene ten elf ure aan te vangen zitting in behandeling te nemen.

De Kamer heeft daarna behandeld de conclusien der verslagen uitgebragt omtrent de verkiezingen van de heeren Dirks en Wybenga.

De heer Meeussen herstelde eene dwaling, ingeslopen in het verslag omtrent de verkiezing van den heer Dirks, waar melding werd gemaakt van den heer Johannes van der Veen, procureur te Sneek, hetgeen onjuist is, daar deze laatste aangesteld is als procureur te Leeuwarden bij het provinciaal hof in Friesland, en heet mr. J. van der Veen Czn. Ten tweede wijzigde, namens de Commissie, de heer Meeussen de beide conclusien in dier voege, dat de woorden *het verzegeld pakket* veranderd zouden worden in *de twee verzegelde pakketten*, bij art. 68 der kieswet bedoeld, zijnde in het eene besloten de van waarde en in het tweede de van onwaarde verklaarde stembriefjes.

De Vergadering heeft beide conclusien, aldus gewijzigd, achtereenvolgens zonder beraadslaging en zonder hoofdlijke stemming aangenomen.

Zr. Ms. stoomschip *Cycloop*, onder bevel van den kapitein-luitenant ter zee F. R. Toewater, op reis naar de Middellandsche Zee, is den 22sten dezer te Falmouth aangekomen.

WATERHOOGTEN IN DE HOOFD-RIVIEREN.

September.	Rivieren.	Waarnemingspunten.	Rivierhoogte		Tijdstip.	In 24 uren.	
			boven of beneden Amst. peil.	boven of beneden de nul der oude schaal.		gewassen.	gevallen.
24	BOVEN-RHJN.	Keulen,	+ 39.59	+ 3.74	8 ure	"	0.05
"	WAAL.	Nijmegen,	"	"	" "	"	"
23	NEDER-RHJN.	Arnhem,	+ 9.76	+ 2.85	8 "	"	0.10
23	GELDERSCHE IJSSEL.	Westervoort,	+ 10.27	+ 2.90	8 "	"	0.10
22		Maastricht,	+ 42.98	+ 0.78	8 "	"	0.07
22		(brug)					
23	BOVEN-MAAS	Maastricht, (hoofdsluis)	+ 42.52	"	8 "	"	0.10
		Grave,	+ 6.38	+ 1.53	8 "	0.16	"
		{ H. W. + 0.84	"	"	8 u. 45 m.	0.23	"
23	NIEUWE MAAS	Brielle { L. W. - 0.36	"	"	5 u. 30 m.	0.24	"

ADVERTENTIE.

MINISTERIE VAN JUSTITIE.

* * De Minister van Justitie brengt bij deze ter kennis van belanghebbenden dat zijne gewone Audientie op Woensdag den 26sten September aanstaande, geen plaats zal hebben. 's Gravenhage, den 21sten September 1860.

MINISTERIE VAN MARINE.

* * De Audientie van den Minister van Marine zal op Vrijdag aanstaande, den 28sten dezer, geen plaats hebben. 's Gravenhage, den 24sten September 1860.

MINISTERIE VAN OORLOG.

* * De Audientie van den Minister van Oorlog zal op Dingsdag den 25sten aanstaande geen plaats hebben. 's Gravenhage, den 22 September 1860.

MINISTERIE VAN KOLONIEN.

* * Op aanstaanden Woensdag, den 26sten September 1860, zal de gewone Audientie van den Minister van Staat, Minister van Kolonien, geen plaats hebben.

MINISTERIE VAN BINNENLANDSCHE ZAKEN.

* * De Minister van Binnenlandsche Zaken brengt ter kennis van het publiek dat bij den Boekhandelaar G. J. Mingelen (firma van Weelden en Mingelen) te 's Gravenhage en door diens tusschenkomst, in de voornaamste gemeenten des Rijks tegen den prijs van twee gulden vijftig cents (t 2.50) het exemplaar is verkrijgbaar gesteld het werk getiteld: *Statistisch Jaarboek voor het Koninkrijk der Nederlanden (negende jaargang) uitgegeven door het Departement van Binnenlandsche Zaken.* 's Gravenhage, den 14den September 1860.

S. VAN HEEMSTRA.

Provincie Noordbrabant.

AANBESTEDING.

Op Vrijdag, den 28sten September 1860, des voormiddags ten 10½ ure, zal, onder nadere goedkeuring, door den Commissaris des Konings in de provincie Noordbrabant, of, bij zijne afwezigheid, door een der leden van de Gedeputeerde Staten, en in bijzijn van den Hoofdingenieur van den Waterstaat in het 6de district, aan het lokaal van het Provinciaal Bestuur te 's Hertogenbosch worden Aanbesteed:

het herstel der Werken langs het bovengedeelte der Nieuwe Merwede, onder de gemeente Werkendam, provincie Noordbrabant.

Deze Aanbesteding geschiedt bij enkele inschrijving, volgens de omschrijving in § 19 van het bestek.

Het Bestek ligt ter lezing aan het gebouw van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, aan dat van het Provinciaal Bestuur van Noordbrabant, te 's Hertogenbosch, en op alle zoodanige plaatsen, alwaar gewoonlijk de Bestekken van Waterstaatswerken in gemelde Provincie ter lezing gelegd worden.

Den vierden en derden dag vóór de Besteding wordt de noodige aanwijzing op de plaats gedaan, en zijn voorts nadere inlichtingen te bekomen bij den Hoofdingenieur in het 6de district L. Rijsterborgh, en den Ingenieur J. Dirks, beiden te 's Hertogenbosch, als ook bij den Opzigter P. Mensert te Werkendam.

's Gravenhage, den 8sten September 1860.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
S. VAN HEEMSTRA.

Provincie Gelderland.

AANBESTEDING.

Op Vrijdag, den 28sten September 1860, des middags ten 12 ure, wordt, onder nadere goedkeuring, door den Commissaris des Konings in de provincie Gelderland, of, bij zijne afwezigheid, door een der leden van de Gedeputeerde Staten, en in bijzijn van den Hoofdingenieur van den Waterstaat in het vijfde district, aan het gebouw van het Provinciaal Bestuur te Arnhem Aanbesteed:

het leggen eener brug over de Jufferswijk, in den straatweg van de Klomp naar het Ingensche veer.

Deze Aanbesteding geschiedt bij enkele inschrijving.

Het Bestek ligt ter lezing aan het gebouw van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, aan dat van het Provinciaal Bestuur van Gelderland, te Arnhem, en op alle zoodanige plaatsen, alwaar gewoonlijk de Bestekken van Waterstaatswerken in gemelde provincie ter lezing gelegd worden.

Vier dagen vóór de Besteding zal de noodige aanwijzing in loco worden gedaan, en zullen voorts nadere inlichtingen te bekomen zijn bij den Hoofdingenieur en den Ingenieur P. J. H. Hayward, te Arnhem.

's Gravenhage, den 4den September 1860.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
S. VAN HEEMSTRA.

Provincie Zuidholland.

AANBESTEDING.

Op Maandag, den 8sten October 1860, des voormiddags ten 11½ ure, zal, onder nadere goedkeuring, door den Staatsraad, Commissaris des Konings in de provincie Zuidholland, of, bij zijne afwezigheid, door een der leden van de Gedeputeerde Staten, en in bijzijn van den Hoofdingenieur van den Waterstaat in het 10de district, aan het lokaal van het Provinciaal Bestuur te 's Gravenhage, worden Aanbesteed:

het driejarig onderhoud van 's Rijks palen veerhoofden op het eiland Rozenburg, tegenover Brielle en Maassluis en aan de zijde van Maassluis, benevens van de Bakens op de Rijkskribben in de rivier de Nieuwe Maas en het Scheur in de provincie Zuidholland, ingaande den 1sten Januarij 1861, en eindigende, wat de veerhoofden betreft, den 31sten December 1863, doch voor de Bakens den 30sten Junij 1861.

Deze Aanbesteding zal geschieden bij enkele inschrijving. Het Bestek ligt ter lezing aan het lokaal van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, aan dat van het Provinciaal Bestuur van Zuidholland te 's Gravenhage, en op alle zoodanige plaatsen, alwaar gewoonlijk de Bestekken van Waterstaatswerken in gemelde provincie ter lezing gelegd worden.

Zullende Dingsdag vóór de Besteding, des morgens om tien ure, de noodige aanwijzing in loco worden gedaan, en voorts nadere inlichtingen te bekomen, zijn bij den Hoofdingenieur van den Waterstaat J. A. Beijerinck te 's Gravenhage, en bij den Ingenieur P. Caland te Brielle.

's Gravenhage, 15 Augustus 1860.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
S. VAN HEEMSTRA.

AANBESTEDING.

Op Vrijdag, den 28sten September 1860, des voormiddags ten 10 ure, zal, onder nadere goedkeuring, door den Commissaris des Konings in de provincie Zeeland, of, bij zijne afwezigheid, door een der leden van de Gedeputeerde Staten, en in bijzijn van den Hoofdingenieur van den Waterstaat in het 11de district, aan het locaal van het Provinciaal Bestuur, te Middelburg, worden Aanbesteed:

het onderhoud der Duinen op het eiland Schouwen, van den eersten Januarij 1861 tot en met den laatsten December 1862, en zulks in 4 perceelen van Aanbesteding.

Deze Aanbesteding zal geschieden bij enkele inschrijving, voor elk perceel afzonderlijk en per jaar.

Het Bestek ligt ter lezing aan het locaal van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, aan dat van het Provinciaal Bestuur van Zeeland te Middelburg, bij den ontvanger-griffier van den polder Schouwen, en op alle zoodanige plaatsen, alwaar gewoonlijk de bestekken van waterstaatswerken in gemelde provincie ter lezing gelegd worden.

Zullende den vierden en derden dag vóór de besteding de noodige aanwijzing in loco worden gedaan, en voorts nadere inlichtingen te bekomen zijn aan het bureau van den Hoofdingenieur van den Waterstaat jhr. J. R. T. Ortt te Middelburg en bij den Ingenieur jhr. A. O. van den Sandhouvel te Zierikzee.

's Gravenhage, 27 Augustus 1860.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
S. VAN HEEMSTRA.

Provincie Overijssel.

AANBESTEDING.

Op Vrijdag, den 28sten September 1860, des middags ten 12 ure, zal, onder nadere goedkeuring, door den Commissaris des Konings in de provincie Overijssel, of, bij zijne afwezigheid, door een der leden van de Gedeputeerde Staten, en in bijzijn van den Hoofdingenieur van den Waterstaat in het 4de district, aan het gebouw van het Provinciaal Bestuur te Zwolle, worden Aanbesteed:

het uitvoeren in het jaar 1860, van onderscheiden werken aan de Rijkswerken op het eiland Schokland, in de provincie Overijssel.

Deze Aanbesteding geschiedt bij enkele inschrijving, zoo als Art. 9 van het Bestek bepaalt.

Het bestek ligt ter lezing aan het gebouw van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, aan dat van het Provinciaal Bestuur van Overijssel, te Zwolle, en op alle plaatsen, alwaar gewoonlijk de Bestekken van 's Rijks Waterstaatswerken in gemelde provincie ter lezing gelegd worden.

Aanwijzing der werken zal geschieden op Donderdag en Vrijdag de Besteding voorafgaande, terwijl nadere inlichtingen te bekomen zijn bij den Hoofdingenieur te Zwolle, den Ingenieur Fijnje te Kampen, en bij den Opzichter C. Baale op het eiland Schokland.

's Gravenhage, 6 September 1860.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
S. VAN HEEMSTRA.

MINISTERIE VAN FINANCIËN.

* * De Minister van Staat en van Financien brengt bij deze ter kennis van de belanghebbenden, dat gedurende de maanden October, November en December aanstaande, en niet langer, ten Kantore van de Betaalmeesters in de arrondissementen, de voldoening zal plaats hebben den pensioenen ten laste van den Staat, loopende over de derde drie maanden dezes jaars, zullende gezegde betaling aanvang nemen op Maandag der 1sten October eerstkomende; en voorts de voldoening geschieden dagelijks, Zon- en feestdagen uitgezonderd.

's Gravenhage, den 20sten September 1860.

De Minister voornoemd,
VAN HALL.

MINISTERIE VAN MARINE.

BERIET AAN ZEEVARENDEN.

De Minister van Marine brengt ter kennis van belanghebbenden, dat het ontsteken van het nieuwe, op de Steenenbaak, op Goederede, opgerigte catadioptrische licht, hetwelk volgens onder dagteekening van den 12den dezer in de Nederlandse Staats-courant geplaatste aankondiging, op den 20sten van deze maand zoude plaats hebben, niet op dat tijdstip, maar eerst later zal geschieden. Van den te bepalen dag voor die ontsteking zal aan zeevarenden worden kennis gegeven.

Het daargestelde hulplicht zal alsnu nog voortdurend blijven branden.

's Gravenhage, 17 September 1860.

De Minister voornoemd,
J. S. LOTSJ.

* * De Commissie van Administratie over de Gevangenen te Utrecht zal, behoudens nadere goedkeuring van het Departement van Justitie, op Vrijdag den 5den October 1860, des namiddags ten 6 ure, in de Cellulaire Gevangenis aldaar, in het openbaar aan de minstinschrijvende aanbesteden de levens- en onderhouds-artikelen, benodigd in gemeld Gesticht, en in het Burgerlijk en Militair Huis van Verzekering te Utrecht gedurende den jare 1861, en voorts al wat vereischt wordt tot de ziekenvoeding in beide Gevangenis, alles volgens Voorwaarden en Conditiën, welke ter lezing voorliggen in voormelde Gestichten, aan het Gouvernements-gebouw, en in het Koffijhuis de Nieuwe Bak te Utrecht, terwijl verdere inlichtingen te verkrijgen zijn bij den Heer dr. N. P. Visser, Lid en Secretaris der voorschreven Commissie, op Zaterdag den 29sten September 1860, des voormiddags van 9 tot 12 ure.

De Commissie vestigt de aandacht van de inschrijvers op de belangrijke uitbreiding welke deze aanbesteding zal ondergaan, voordien de uitbreiding den ziekenvoeding met die voor het gewoon onderhoud zal vereenigd worden, en noodig de inschrijvers uit, de sommen in de bijtellen overeenkomstig de bepalingen der voorwaarden, voor de beide Gestichten gezamenlijk, duidelijk in schriftelijke gespecificeerd en op zegg, in de Cellulaire Gevangenis tijdig in te leveren, daar, bij gebreke hiervan, dezelve zullen beschouwd worden als niet te zijn ingekomen.

Commissarissen van den Straatweg tusschen Rotterdam en Hillegersberg, zullen op Woensdag den 26sten September 1860, des namiddags ten vijf ure, in de Herberg het Wapen van Holland, te Hillegersberg, ten overstaan van den aldaar residerenden Notaris Gerrit Antonie van den Berg, het openbaar Aanbesteden:

het Bestuur van 25 Roeden Weg.
Nadere inlichtingen zijn te bekomen ten Kantore van genoemden Notaris van den Berg, te Hillegersberg.

GEREGTELIJKE AANKONDIGINGEN.

EXTRACT.

* * Bij Voors van de Arrondissements-regbank te Groningen, op den 7den September 1860 bij verstek gewezen, behoort op de expedite geregistreerd, is, op verzoek van Cristina Sietsma, vrouw van en gestekt door haren echtgenoot Hendrik Jacobs Hidding, wonende te Siddeburen, gemeente Slochteren, verstaan, dat er Regtsvermoeden van Overlijden bestaat van Remmo Alderts Sietses, en zulks sedert den jare 1800 negen en dertig, gewoond hebbende te Siddeburen.

Mr. H. VAN GIFFEN, Procureur.

* * Bij Acte voor den Heer Kantonregter te Zaandam, den 18den September dezes jaars verleden en geregistreerd, is aan Jelle Kok Handliging verleend tot het drijven van Handelen en Nering in Kruidenierswaren en al hetgeen daartoe betrekking heeft.

Geschiedende deze afkondiging ingevolge de wet.

* * Bij Acte, op den 21sten September 1860 voor den Regter van het eerste Kanton van het eerste Arrondissement der provincie Noord-holland (hoofdplaats Amsterdam), verleden, is door den Heer Abraham Hartog Marchand, Commissionair, wonende alhier aan de Prinsengracht over den Stadsstimmertuin, aan zijnen minderjarigen Zoon Henry Abraham Marchand Handliging verleend tot het uitoefenen van den Commishandel in Juweelen en het verrigten van alle daartoe betrekkelijke handelingen. Amsterdam, 21 September 1860.

De Officier van het Kantongeregter voornoemd,
A. N. VAN PELLEBOOM.

* * Uit eene Acte onder'shands opgemaakt te Roermond den 30sten Augustus 1860, geregistreerd aldaar den opvolgenden dag, deel 47, folio 84 verso, vak 6, twee bladen met een renvoi, voor het regt van f 3.315, opcenten inbegrepen, de Ontvanger geteekend Graafland, blijkt: Dat tusschen 1°. Theodorus van de Winkel, en 2°. Willem Dahmen en Elisabeth Buyssen, Ehelieden, Molenaars, allen te Roermond wonende, is opgericht eene Vennootschap onder de Firma van de Winkel en Dahmen, alleen ten doel hebbende den Handel in en het Malen van alle soorten van Granen.

Met uitzondering van Elisabeth Buyssen, heeft ieder der Vennooten de teekening der Firma.

Voor het op of ter leen nemen of ter leen geven van gelden wordt nogtans de handteekening der beide Vennooten vereischt.

De Vennootschap welke reeds vroeger bestond is op nieuw aangegaan voor zes jaren en begaen den 1sten Januarij 1860, en eindigt alzoo met 1 Januarij 1866.

Wanneer zes maanden voor afdoop van het zesde jaar geene opkondiging heeft plaats gehad blijft de Vennootschap telkens voor een jaar voortduren.

* * Allen, die iets verschuldigd zijn aan, te vorderen hebben van of eenige papieren onder zich hebben, behoorende tot de onbeheerde Nalatenschap van vrouwe Johanna Maria Roos, Weduwe van den Heer Paulus van Griethuizen, gewoond hebbende en overleden te Utrecht buiten Witte-Vrouwen, den 8sten Julij 1860, worden verzocht daarvan betaling of opgave te doen vóór den 1sten November 1860, ten Kantore van Mr. G. A. Visscher, Advocaat, Minnebroederstraat, te Utrecht.

De Curator,
G. A. VISSCHER.

TELEGRAPHISCHE NIEUWSBERICHTEN.

MAANDAG 24 SEPTEMBER 1860.

Amsterdam.

pCt.		pCt.
NEDERL. W. Sch.	2 1/2	SPANJE. Nieuwe
Dito dito	3	3 1/2 thaus
Dito dito	4	38 1/2
Syndicaat	3 1/2	Amortisable
Handel-maatsch.	4 1/2	Buitenlandsche
BELGIE. Bij Roth.	130	Binnenlandsche
Schuld.	2 1/2	Portuge. Te Lood
Russ. Bij Hays	101	Oostenr. Metdij
C. 1798-1816	101 1/2	1816-1852
Dito 1818-1829	101	43 1/2
Dito 1840	77 1/2	Dito Zilver Nieuw
Schuld	4	54 1/2
Dito 1854	86 1/2	Dito Zilver 1849
Dito 1855	95 1/2	1854
Leening 1860	80 1/2	67 1/2
Engelsche	4 1/2	Dito 1849-1855
		137 1/2
		EQUADOR
		GRIEKENLAND
		VENEZUELA id.
		Uitgetelde

London.

pCt.		pCt.
Consols.	3	Metalliek
Spanje	3 1/2	Nat. Metalliek
Dito	3 1/2	54
		Binnenl. Spanje
		46 1/2
		Spanje

Parijs.

pCt.		pCt.
Consols.	3	Metalliek
Spanje	3 1/2	Nat. Metalliek
Dito	3 1/2	54
		Binnenl. Spanje
		46 1/2
		Spanje

Antwerpen.

pCt.		pCt.
Consols.	3	Metalliek
Spanje	3 1/2	Nat. Metalliek
Dito	3 1/2	54
		Binnenl. Spanje
		46 1/2
		Spanje